

राज्यातील शासकीय व खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांसाठी सन २०२० - २०२१ या सत्रापासून सुरु होणाऱ्या प्रवेशासाठी सुधारित प्रवेश नियमावली.

महाराष्ट्र शासन
कौशल्य विकास व उद्योजकता विभाग
शासन निर्णय क्रमांक:- समिती-२०२०/प्र.क्र. १२८/व्यशि-३
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय
मुंबई-४०० ०३२
दिनांक :- १६ जुलै, २०२०

संदर्भ :- शासन निर्णय क्र. उच्च तंत्र शिक्षण विभाग क्र. संकिर्ण-३३१५/ प्र.क्र. १७/व्यशि-३,
दिनांक १४/०५/२०१५.

प्रस्तावना :-

कौशल्य विकास व उद्योजकता विभागाच्या अधिपत्याखालील संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालयातर्फे शासकीय व खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये सन २०१३-१४ पासून ऑनलाईन पध्दतीने प्रवेश प्रक्रिया राबविण्यात येत आहे. उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाच्या संदर्भाधीन शासन निर्णयाद्वारे औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये प्रवेश व प्रशिक्षण शुल्क नियमावलीस मान्यता देण्यात आली आहे.

२. तथापि, शासनाच्या असे निदर्शनास आले आहे की, शासकीय व खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये जितकी प्रवेश क्षमता आहे. त्या क्षमतेचा पुरेसा वापर होत नसून, दर वर्षी जागा मोठया प्रमाणात रिक्त राहतात. औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये प्रवेश क्षमतांचा पूर्ण वापर व्हावा व प्रशिक्षणाच्या १०० टक्के जागा भरल्या जाव्यात या हेतूने डॉ. अनिल जाधव, सहसंचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, मुंबई विभाग यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती स्थापन करण्यात आली होती. सदर समितीने आपला अहवाल संचालक, व्यवसाय शिक्षण यांच्यामार्फत शासनास सादर केला आहे. सदर समितीच्या शिफारशी तसेच अन्य घटकांकडून प्राप्त सूचना विचारात घेऊन सन २०२०-२०२१ सत्रापासून औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थाकरिता प्रवेशाची सुधारीत नियमावली या शासन निर्णयाद्वारे जाहिर करण्यात येत आहे.

शासन निर्णय :-

- १) या पूर्वी राज्यस्तर ३० टक्के जागा व तालुका स्तर ७० टक्के जागा हा निकष बदलण्यात येत असून, कोविड पार्श्वभूमीवर प्रवेश हे जिल्हा स्तरावर ७० टक्के व राज्यस्तर ३० टक्के असे होतील.
- २) जिल्हा व राज्यस्तरावर विद्यार्थ्यांची गुणवत्ता यादी (General merit list) तयार करण्यात यावी.
- ३) विद्यार्थ्यांस राज्यस्तरावर अन्य जिल्हयातील औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेमध्ये प्रवेश हवा असल्यास, त्याला त्या जिल्हयामध्ये निवास व्यवस्थेची खातरजमा करणे आवश्यक राहिल.

- ४) अॅडमिशन पोर्टलवर विद्यार्थ्यांना जिल्हानिहाय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांची माहिती तसेच ट्रेड विषयीची सर्व माहिती उपलब्ध असावी.
- ५) अॅडमिशन पोर्टलवर ट्रेड विषयीची माहिती देणारे व्हिडीओज उपलब्ध असावेत.
- ६) अॅडमिशन पोर्टलवर गतवर्षीच्या कटऑफ ची माहिती औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था निहाय उपलब्ध असावी.
- ७) प्रवेशासाठी विद्यार्थ्यांचा आवश्यक डेटा शिक्षण विभागांतर्गत असलेल्या राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाकडून घेण्यात यावा.
- ८) प्रवेशासाठी जनरल चार फेऱ्या असाव्यात.
- ९) आरक्षणाचे प्रचलित निकष कटाक्षाने पाळले जावेत.
- १०) विद्यार्थ्यांचे गुण, संवर्ग व प्राधान्यक्रम यावरच प्रवेशाचे वाटप व्हावे.
- ११) प्रत्येक जिल्हयामध्ये प्रवेश नियंत्रणासाठी जिल्हा प्रवेश नियंत्रण समिती असेल. सदर समितीची रचना पुढील प्रमाणे असेल.

अ.क्र.	समितीची रचना	पद
१)	जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी	अध्यक्ष
२)	जिल्हयातील सर्व औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांचे प्राचार्य	सदस्य
३)	दोन पालक प्रतिनिधी, (अध्यक्ष यांनी नामनिर्देशित)	सदस्य
४)	जिल्हास्तरावरील औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेचे प्राचार्य	सदस्य सचिव

- १३) प्रवेशासाठीच्या चार जनरल फेऱ्या संपुष्टात आल्यानंतर समुपदेशन फेरी होईल. ही फेरी अत्यंत पारदर्शक पध्दतीने जिल्हा प्रवेश नियंत्रण समिती च्या नियंत्रणाखाली घेण्यात येईल. यासंदर्भातील आवश्यक मार्गदर्शक सूचना कोविड पार्श्वभूमी विचारात घेता संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय यांनी द्याव्यात.
- १४) खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये व्यवस्थापन कोटयामधून झालेले प्रवेश पोर्टलवर अपलोड करणे संस्थांना बंधनकारक राहिल.
- १५) शासकीय व खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांची शुल्काबाबतची माहिती वेब पोर्टलवर अपलोड करणे संस्थांना बंधनकारक राहिल.
- १६) अल्पसंख्यांक संस्थांनी, अल्पसंख्यांक कोटयामधून केलेले प्रवेश वेब पोर्टलवर अपलोड करणे बंधनकारक राहिल.
- १७) संस्था व्यवस्थापन समितीच्या (IMC) जागांची माहिती देखील पोर्टल वर असावी. तसेच या जागा देखील ऑनलाईन (Online) पध्दतीने भरल्या जाव्यात. या जागांच्या प्रवेशासाठी संस्थेने निश्चित केलेल्या प्रशिक्षण शुल्काची माहिती पोर्टलवर उपलब्ध असावी.

- १८) विद्यार्थ्यांना प्रवेशाबाबतची माहिती भ्रमणध्वनी संदेशाद्वारे देण्याची व्यवस्था असावी.
- १९) विद्यार्थ्यांना प्रवेशाबद्दल काही अडचणी असल्यास, जिल्हास्तरावर समुपदेशनाची सुविधा उपलब्ध असावी. समुपदेशकांची नावे व दूरध्वनी क्रमांक वेब पोर्टलवर असावे.
- २०) वसतीगृह तसेच उपहारगृहाची सुविधेबाबत देखील औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेनिहाय वेब पोर्टलवर माहिती उपलब्ध असावी.
- २१) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमधील प्रवेश वाढावेत याकरिता तंत्र शिक्षण संचानालयातर्फे राबविण्यात आलेल्या “स्कूल कनेक्ट” कार्यक्रमाप्रमाणे जिल्हा/तालुका स्तरावरून माध्यमिक शाळांशी समन्वय करून प्रवेश प्रोत्साहन अभियान राबविण्यात यावे.
- २२) विद्यार्थ्यांकडून प्राप्त होणाऱ्या प्रवेशप्रक्रिये संदर्भातील शुल्कामधून जिल्हा प्रवेश समितीच्या नियंत्रणाखाली संस्था स्तरावर औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांची प्रसिध्दी, व्हिडीओ निर्मिती, माहिती पुस्तिका / ब्रोशर तयार करण्यात यावेत. विशेष करून आदिवासी /दुर्गम भागामध्ये औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांची प्रसिध्दी करण्यात यावी.
- २३) प्रवेशाकरिता मोबाईल ॲपची निर्मिती करण्यात यावी.
- २४) दिव्यांग प्रशिक्षणार्थ्यांच्या बाबतीत त्यांचे समुपदेशन करून त्यांना अनुरूप ट्रेडसला प्रवेश घेण्याबाबत मार्गदर्शन करण्यात यावे.
- २५) जिल्हानिहाय जनरल मेरिट लिस्ट, औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था निहाय सांविधानिक, समांतर आरक्षण, अल्पसंख्यांक संवर्गनिहाय जागा, झालेले प्रवेश, प्रत्येक फेरीपूर्वी असणाऱ्या रिक्त जागा या सर्व गोष्टींची माहिती जिल्हा नियंत्रण समितीस असणे अनिवार्य राहिल.
- २६) राज्यातील संपूर्ण प्रवेश प्रक्रियेचे नियंत्रण राज्यस्तरीय समितीकडे असेल. समितीची रचना पुढील प्रमाणे राहिल.

अ.क्र.	समितीची रचना	पद
१)	संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय	अध्यक्ष
२)	सहसचिव, कौशल्य विकास व उद्योजकता विभाग	सदस्य
३)	कोणतेही दोन विभागीय सहसंचालक (संचालक यांनी नामनिर्देशित केलेले)	सदस्य
४)	सहसंचालक, व्यवसाय प्रशिक्षण व शिक्षण संचालनालय	सदस्य सचिव

- २७) विभागीय सहसंचालकांनी जिल्हा प्रवेश नियंत्रण समितीशी समन्वय ठेवून वेळोवेळी प्रवेश प्रक्रियेबाबतची माहिती घ्यावी.
- २८) प्रवेशाच्या वेब पोर्टलवर स्कील गॅप स्टडी अहवाल तसेच त्या जिल्हयामध्ये उपलब्ध असणाऱ्या रोजगाराच्या संधी याबाबतची माहिती देखील उपलब्ध असावी.

या शासन निर्णयातील तरतूदीप्रमाणे औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांतील प्रवेशासंदर्भातील विकसित करण्यात आलेल्या संगणक प्रणालीमध्ये आवश्यक ते बदल / सुधारणा तात्काळ करण्यात याव्यात.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा सांकेतांक क्र २०२००७१६१२३२५३४३०३ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(डॉ. सुवर्णा सि. खरात)

सहसचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत :-

- १) मा.मंत्री, कौशल्य विकास व उद्योजकता विभाग, यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- २) मा. राज्यमंत्री, कौशल्य विकास व उद्योजकता विभाग, यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ३) मा. अपर मुख्य सचिव, कौशल्य विकास व उद्योजकता, मंत्रालय, मुंबई
- ४) संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, मुंबई
- ५) सर्व विभागीय सहसंचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय.
- ६) सर्व जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी
- ७) सर्व प्राचार्य औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था.
- ८) सर्व उपसचिव / सहसचिव, कौशल्य विकास व उद्योजकता विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ९) सर्व अवर सचिव / कार्यासन अधिकारी, कौशल्य विकास व उद्योजकता विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १०) निवड नस्ती / व्यशि-३